

KENNISGROEP EUROPEES STRAFRECHT

NIEUWSBRIEF

maart 2017

Deze Nieuwsbrief is een uitgave van de Kennisgroep Europees Strafrecht en Mensenrechten (KESM) van de rechtbank Amsterdam. In de Nieuwsbrief vindt u een maandelijkse selectie van de belangrijkste ontwikkelingen, jurisprudentie, annotaties, artikelen en andere publicaties op het gebied van Europees Strafrecht. Klik op de hyperlinks om naar de documenten te gaan.

In deze Nieuwsbrief komen de volgende onderwerpen aan bod:

- [Artikel 5 EVRM: detentie op grond van niet-erkende buitenlandse beslissing](#)
- [Richtlijn 2012/13/EU: betekening van de strafbeschikking en de verzetstermijn](#)
- [Overlevering: geen hertoetsing aan artikel 6 lid 5 OLW in het kader van de feitelijke overlevering](#)
- [Overlevering: vervolging na overlevering i.c. i.s.m. het specialiteitsbeginsel](#)
- [WETS: v.i.-datum in staat van veroordeling gunstiger?](#)
- [WOTS: voortgezette tenuitvoerlegging of omzettingsprocedure?](#)
- [Uitlevering: overzichtsarrest mensenrechtenverweren](#)
- [Extraterritoriale werking WWM?](#)
- [Financiering van terrorisme \(artikel 420Sr; sanctiewet 1977\)](#)

ARTIKEL 5 EVRM: DETENTIE OP GROND VAN NIET-ERKENDE BUITENLANDSE BESLISSING

EHRM 21 maart 2017, 52142/12 (Mitrovic/Servië)

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: detentie, artikel 5 EVRM, niet-erkende rechterlijke beslissing

Klager was gedetineerd op grond van een rechterlijke beslissing gegeven door 'the Supreme Court' van de 'Republiek van Servisch Krajina' in 1994. De relevante instanties waren toen beheerst door de Internationaal niet-erkende entiteit de 'Republiek van Servisch Krajina'. Deze entiteit hield op te bestaan, toen Kroatië eind 1995 de soevereiniteit over het gebied op zich nam. In 1996 werd klager overgeplaatst naar een Servische gevangenis op grond van 'security concerns'. De Servische autoriteiten voerden geen procedure ter erkenning en tenuitvoerlegging van de buitenlandse gevangenisstraf uit. In 1999 hield klager zich niet aan de voorwaarden van zijn tijdelijke vrijlating. Klager werd in 2010 aangehouden en moest hij alsnog het restant van de straf uitzitten. hierna gedetineerd tot dat de Servische president amnestie verleende aan klager in november 2012.

In 2011 stelde klager een constitutioneel beroep in betreffende de rechtmatigheid van zijn detentie. Het Constitutionele hof van Servië oordeelde dat geen sprake was schending van het recht op vrijheid. Zijn veroordeling door 'the Supreme Court' van de 'Republiek van Servisch Krajina' hoefde niet erkend te worden, omdat de procedure alleen van toepassing is op de tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen van staten, terwijl Servisch Krajina geen staat was. Klagers was veroordeeld wegens moord en op Servië rust de positie verplichting om het recht op leven te beschermen. Het ontbreken van een erkenningsprocedure was evenredig ten opzichte van de verplichting om de gevangenisstraf ten uitvoer te leggen, in het bijzonder omdat klager toegang had tot het Constitutionele hof en tot de gratieprocedure.

Klager had evenmin geen succes in zijn civiele procedures tegen de Servische staat. In vergelijkbare zaken heeft *the Supreme Court of Cassation* van Servië geoordeeld dat detentie in Servische gevangnissen op grond van een veroordeling door de 'Republiek van Servisch Krajina' zonder dat de opgelegde gevangenisstraf is bevestigd door een Servische rechtbank in strijd is met artikel 520 van het Servische Wetboek van Strafvordering.

Het hof brengt in herinnering dat artikel 5 EVRM beoogt willekeurige detentie te voorkomen. Vrijheidsbeneming moet plaatsvinden 'overeenkomstig een wettelijk voorgeschreven procedure'. Artikel 5, eerste lid, EVRM bevat een limitatieve opsomming van toegestane gronden voor vrijheidsbeneming. Klager is veroordeeld door een 'rechtbank' die geen deel uitmaakte van het Servische gerechtelijke systeem. Er heeft in Servië geen erkenningsprocedure plaatsgevonden. Volgens het Servische *Supreme Court of Cassation* was deze omissie in vergelijkbare zaken onrechtmatig. De redenering van het Constitutionele hof is daarmee niet in tegenspraak, omdat ook dat hof heeft vastgesteld dat die procedure niet is gevolgd. Het oordeel van het Constitutionele hof dat geen sprake was van schending van het recht op vrijheid, omdat de detentie evenredig was, is niet in lijn met artikel 5 EVRM. Zelfs als evenredigheid bij

de beantwoorden van de vraag of vrijheidsbeneming aan de eisen van artikel 5, eerste lid, EVRM voldoet betrokken zou moeten worden, dan zou deze factor alleen relevant zijn voor zover de vrijheidsbeneming rechtmatig was. Het hof merkt in dit verband op dat een niet-erkende beslissing door een buitenlandse rechterlijke instantie in strijd is met het Servisch recht. Bij gebreke van een andere nationaalrechtelijke grondslag voor de vrijheidsbeneming, is niet voldaan aan het vereiste dat de vrijheidsbeneming 'overeenkomstig een wettelijke procedure' plaatsvindt. Bijgevolg is sprake van een schending van artikel 5 EVRM.

RICHTLIJN 2012/13/EU: BETEKENING VAN DE STRAFBESCHIKKING EN DE VERZETSTERMIJN

Hof van Justitie 22 maart 2017, ECLI:EU:C:2017:228

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: prejudiciële verwijzing, richtlijn 2012/13/EU, recht op informatie in strafprocedures, strafbeschikking, verzetstermijn

De prejudiciële verwijzing betreft de uitlegging van artikel 2, artikel 3 lid 1 sub c en artikel 6 leden 1 en 3 van de richtlijn 2012/13/EU. In de zaken C-124/16 en C-213/16 hebben beide beschuldigde personen geen vaste woon- of verblijfplaats in Duitsland, noch in hun land van herkomst. Op grond van het Duitse recht moet een beschuldigde die geen vaste woon- of verblijfplaats in Duitsland heeft een gemachtigde aanwijzen voor de ontvangst van de betekening van de strafbeschikking. De betekening doet de verzetstermijn (twee weken) ingaan waarna de strafbeschikking kracht van gewijsde krijgt en uitvoerbaar wordt. In [Covaci](#), heeft het hof verklaard dat artikel 2, artikel 3 lid 1 sub c en artikel 6 leden 1 en 3 van de richtlijn 2012/13 aldus moeten worden uitgelegd, dat zij niet in de weg staan aan een zo'n wettelijke regeling mits de beschuldigde persoon daadwerkelijk gebruik kan maken van de volledige termijn om tegen deze strafbeschikking verzet in te stellen. Dit houdt in dat die termijn niet kan worden verkort met de tijd die de gemachtigde nodig heeft om de strafbeschikking aan de geadresseerde te doen toekomen. Volgens de Duitse verwijzende rechter heeft dit tot gevolg dat de strafbeschikking niet definitief wordt. De strafbeschikking kan niet aan de geadresseerde persoonlijk worden overhandigd, omdat zijn woonplaats niet bekend is, waardoor de verzetstermijn niet zou kunnen ingaan. Eén oplossing is dat de betekening aan de gemachtigde tocht de verzetstermijn doet ingaan, maar dat de beschuldigde herstel in de vorige toestand kan vorderen om verzet aan te tekenen tegen de strafbeschikking.¹

Ook in zaak C-188/16 heeft de beschuldigde persoon geen woonplaats in Duitsland, noch in het land van herkomst. Het Openbaar Ministerie (OM) heeft op grond van het Covaci arrest verzocht de aantekening dat de strafbeschikking onherroepelijk is te schrappen, maar de griffier heeft dit geweigerd. Het OM is in hoger beroep gegaan tegen deze beschikking. Als de nationale bepalingen betreffende het herstel in vorige toestand in het licht van artikel 6 van Richtlijn 2012/13 zouden worden gelezen, dan zou het verzet tegen de strafbeschikking ambtshalve moeten worden geacht te zijn gedaan binnen de termijn wanneer het schriftelijk is aangetekend binnen twee weken vanaf het moment dat de betrokken persoon daadwerkelijk kennis heeft gekregen van die beschikking. Het *Landgericht München* twijfelt of die uitleg in overeenstemming is met richtlijn 2012/13. Aldus

Het hof oordeelt dat de betekening van een strafbeschikking moet worden beschouwd als een soort mededeling van de beschuldiging aan de betrokkene, zodat zij aan artikel 6 richtlijn 2012/13 moet voldoen, maar dat richtlijn 2012/13 geen regeling bevat voor de wijze waarop de informatie over de beschuldiging aan deze persoon moet worden verstrekt. Het hof overweegt dat artikel 6 van richtlijn 2012/13 niet bepaalt dat die termijn ingaat op het tijdstip dat de beklagde daadwerkelijk kennis heeft genomen van de hem betreffende strafbeschikking. Die bepaling eist wel dat de procedure eerlijk is en dat de daadwerkelijke uitoefening van de rechten van de verdediging wordt gewaarborgd. In *Covaci* heeft het hof geoordeeld dat dit het geval is wanneer de termijn niet wordt verkort met de tijd die de gemachtigde nodig heeft om de strafbeschikking aan de geadresseerde te doen toekomen. Dan kan de geadresseerde de volledige termijn benutten. Het is aan de nationale rechtsorde van iedere lidstaat om de rechtsgevolgen van het verstrijken van een dergelijke termijn te bepalen, en met name de voorwaarden waaronder een strafrechtelijke beslissing definitief en uitvoerbaar wordt. Aan de doelstelling van artikel 6 richtlijn 2012/13 zou afbreuk worden gedaan wanneer de geadresseerde van een onherroepelijke strafbeschikking daartegen geen verzet meer zou kunnen instellen, hoewel hij niet bekend was met het bestaan en de inhoud van de beschikking op het moment dat hij zijn rechten had kunnen uitoefenen, omdat die beschikking bij gebreke van een bekende woonplaats niet aan hem persoonlijk is betekend. De beschuldigde moet, zodra hij daadwerkelijk kennis heeft gekregen van een hem betreffende strafrechtelijke uitspraak, in dezelfde situatie worden gebracht als wanneer die beschikking aan hem persoonlijk zou zijn betekend en hij moet men name over de volledige verzetstermijn kunnen beschikken. Het is aan de verwijzende rechters om het nationale recht, met name de procedure

¹ Zie artikel 44 van het Duitse Wetboek van Strafvordering: *Kan iemand buiten zijn schuld een termijn niet naleven, dan moet hem op zijn verzoek het herstel in de vorige toestand worden verleend. De niet-inachtneming van een termijn voor het instellen van een rechtsmiddel is als onvrijwillig te beschouwen wanneer de kennisgeving overeenkomstig § 35a, eerste en tweede zin, [...] niet is gebeurd.*

inzake herstel in de vorige toestand en de voorwaarden voor de uitvoering van die procedure, uit te leggen in overeenstemming met artikel 6 richtlijn 2012/13.

OVERLEVERING: GEEN HERTOETSING AAN ARTIKEL 6 LID 5 OLW IN HET KADER VAN DE FEITELIJKE OVERLEVERING

Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag 25 november 2016, ECLI:NL:RBDHA:2016:16906

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: overlevering, gelijkstelling Nederlander, OLW, terugkeergarantie, vijf-jarentermijn, feitelijke overlevering

In onderhavige zaak heeft het Verenigd Koninkrijk een Europees aanhoudingsbevel uitgevaardigd tot aanhouding en overlevering van eiseres [die kennelijk niet de Nederlandse nationaliteit heeft]. Bij uitspraak van 4 september 2012 heeft de rechtbank Amsterdam de overlevering toegestaan ten behoeve van een strafrechtelijk onderzoek. Eiseres wordt namelijk verdacht van brandstichting, vernieling en beschadiging in verschillende Europese landen in het kader van dierenactivisme. Daarnaast is eiseres door het hof Den Haag veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van een week voorwaardelijk. Eiseres heeft cassatieberoep ingesteld tegen deze beslissing. Hierop is echter nog niet beslist. De advocaat van eiseres heeft tweemaal het IRC verzocht om aan te dringen op een terugkeergarantie. Daarop is kennisgegeven dat er na de uitspraak over de toelaatbaarheid van de overlevering geen hertoetsing plaatsvindt op de voet van artikel 6 lid 5 OLW.²

Eiseres vordert primair de Staat te verbieden om haar over te leveren aan het Verenigd Koninkrijk en subsidiair de Staat te verbieden om haar zonder terugkeergarantie over te leveren, dan wel een door de voorzieningenrechter in goede justitie te bepalen voorziening te treffen. Volgens eiseres handelt de staat onrechtmatig door geen hertoetsing uit te voeren en geen terugkeergarantie te bedingen. Eisers verblijft sinds 2010 onafgebroken in Nederland, is hier in economische zin geworteld en beschikt over een geldige verblijfsvergunning. Zij is dus een met succes in Nederland ingeburgerde EU-burger, Daarnaast voert eiseres aan dat sprake is van een nieuw feit ten gevolge waarvan zij in een noodstand komt te verkeren en een onverwijld tenuitvoerlegging niet kan worden aanvaard. De rechtbank Amsterdam kon in 2012 niet voorzien dat de feitelijke overlevering zo lang zou duren dat de vijf-jarentermijn van artikel 6 lid 5 OLW inmiddels zou zijn verstreken. Voorts voert eiseres dat sprake is van een noodtoestand door schending van het discriminatieverbod als bedoeld in artikel 18 VwEU.

In verband met de lopende strafprocedure tegen eiseres heeft de Staat de overlevering uitgesteld op grond van artikel 36 OLW. Het beroep van eiseres op artikel 6 lid 5 OLW was afgewezen door de rechtbank Amsterdam onder verwijzing naar het arrest [Wolzenburg](#). Eiseres stond namelijk nog niet langer dan vijf jaar in Nederland ingeschreven. De voorzieningenrechter is het met de Staat eens dat de peildatum met betrekking tot de vraag of voldaan is aan de vijf jaren termijn de datum van de uitspraak van de rechtbank is die de overlevering heeft beoordeeld. Het is niet aan de voorzieningenrechter om daarover nogmaals te oordelen. Haar huidige situatie is, zoals gezegd, niet bepalend voor de vraag of haar een beroep toekomt op de terugkeergarantie van artikel 6 lid 5 OLW. Bovendien was het verblijf van eiseres in Nederland sinds de uitspraak van 4 september 2012 gebaseerd op haar strafvervolging in Nederland en was haar de voorwaarde opgelegd Nederland niet te verlaten en zich tweemaal per week bij de politie te melden. Daarom is geen sprake van een 'gewoon' verblijf. De voorzieningenrechter verwerpt het verweer dat de Staat onrechtmatig handelt jegens eiseres door niet tot hertoetsing over te gaan.

Bovendien oordeelt de voorzieningenrechter dat de rechtbank Amsterdam in 2012 degelijk kon voorzien dat de feitelijke overlevering lang zou duren. Uit de uitspraak van de rechtbank Amsterdam volgt namelijk dat destijds wel bekend was dat eiseres in Nederland werd vervolgd. De rechtbank hoefde, gelet op de geldende wettelijke bepalingen, geen rekening te houden met de mogelijkheid dat eiseres in de toekomst wellicht wel zou voldoen aan de vijf-jarentermijn van artikel 6 lid 5 OLW. Vervolgens verwerpt de voorzieningenrechter het verweer dat de handeling in strijd is met het discriminatieverbod door geen rekening te houden met het tijdsverloop. Op grond van artikel 36 OLW moet de feitelijke overlevering worden aangehouden vanwege een strafrechtelijke vervolging in Nederland. De beoordeling als bedoeld in artikel 6 lid 5 OLW heeft reeds plaatsgevonden bij de rechtbank Amsterdam. Volgens de voorzieningenrechter valt niet in te zien dat gehandeld zou worden in strijd met het verbod van discriminatie op grond van nationaliteit door geen rekening te houden met het tijdsverloop sinds de uitspraak van de rechtbank.

² Volgens artikel 6 lid 1 OLW wordt een *Nederlander* ten behoeve van strafvervolging overleverd, indien is gegarandeerd dat hij de aan hem eventueel opgelegde vrijheidsstraf in Nederland zal mogen ondergaan (de zogenoemde terugkeergarantie). Op grond van artikel 6 lid 5 OLW wordt een *vreemdeling* onder de in die bepaling genoemde voorwaarden gelijk gesteld met een Nederlander. Kaderbesluitconform uitgelegd, eist deze bepaling o.m. dat een Unieburger gedurende ten minste vijf jaar ononderbroken rechtmatig in Nederland heeft verbleven.

OVERLEVERING: VERVOLGING NA OVERLEVERING I.C. I.S.M. HET SPECIALITEITSBEGINSEL

Rechtbank Limburg 21 februari 2017, ECLI:NL:RBLIM:2017:1741

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: overlevering, specialiteitsbeginsel, artikel 27 Kaderbesluit 2002/584/JBZ, niet-ontvankelijkheid OvJ

Een verdachte van o.m. mensenhandel is door Luxemburg op grond van een Nederlands Europees aanhoudingsbevel (EAB) overgeleverd aan Nederland. De officier van justitie vordert in raadkamer de gevangenhouding van de verdachte mede voor een – vóór de overlevering aan Nederland gepleegd – feit waarvoor de overlevering niet is toegestaan (feit 6). De rechtbank beveelt de gevangenhouding alleen voor de feiten die betrekking hebben op mensenhandel en niet voor feit 6.

Vervolgens worden aan verdachte niet alleen de feiten die betrekking hebben op mensenhandel en waarvoor de opgeëiste persoon is overgeleverd, maar ook het eerder genoemde feit 6 en de feiten 9, 10 en 11 ten laste gelegd.

De rechtbank verklaart de officier van justitie niet-ontvankelijk in de vervolging ten aanzien van de feiten 6, 9, 10 en 11 wegens strijd met het specialiteitsbeginsel, zoals neergelegd in artikel 27, tweede lid, Kaderbesluit 2002/584/JBZ, luidende: *een overgeleverd persoon wordt niet vervolgd wegens enig ander vóór de overlevering begaan feit dan dat welk de reden tot de overlevering is geweest*. Ten aanzien van de feiten 6, 9, 10 en 11 vervolgt de officier van justitie de overgeleverde verdachte voor feiten die niet in het EAB staan, waarmee de hoofdregel van het specialiteitsbeginsel wordt geschonden. De rechtbank stelt verder vast dat de uitzonderingen van artikel 27, eerste en derde lid, Kaderbesluit 2002/584/JBZ niet van toepassing zijn in deze zaak. Zo heeft de verdachte geen afstand gedaan van de bescherming van het specialiteitsbeginsel [artikel 27, derde lid, aanhef en onder e]. Ook heeft de officier van justitie geen later, nader verzoek gedaan aan Luxemburg om toestemming te geven voor het vervolgen van andere feiten, wat ook nog gekund had [artikel 27, derde lid, aanhef en onder g]. Nederland heeft tot slot geen gebruik gemaakt van de mogelijkheid de Raad van de Europese Unie ervan in kennis te stellen dat zij in algemene zin toestemming geeft voor het vervolgen voor andere feiten, wanneer de overlevering plaatsvindt met een land dat dezelfde inkennisstelling heeft gegeven [artikel 27, eerste lid].³

WETS: V.I.-DATUM IN STAAT VAN VEROORDELING GUNSTIGER?

Rechtbank Den Haag 3 maart 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:2157

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: Kaderbesluit 2008/909/JBZ, WETS, artikel 15 lid 7 Sr, voorwaardelijke invrijheidstelling, gunstiger v.i. datum in staat van veroordeling

Het gaat in deze zaak om een veroordeelde met de Nederlandse nationaliteit die overgeleverd is aan België. Deze overlevering is toegestaan door de Internationale Rechtshulpkamer van de rechtbank Amsterdam, onder de voorwaarde dat eiser, indien hij tot een onvoorwaardelijke vrijheidsstraf wordt veroordeeld, hij deze straf in Nederland zal mogen ondergaan. Eiser is in België veroordeeld tot een gevangenisstraf voor de duur van acht jaar.

In het kader van de WETS heeft eiser een ‘kennisgeving aan de gevonniste persoon’ ontvangen waarin wordt medegedeeld dat de tenuitvoerlegging van de aan hem in België opgelegde sanctie wordt beheerst door het recht van Nederland en dat de Nederlandse autoriteiten bevoegd zijn te besluiten over de tenuitvoerlegging van de straf, met inbegrip van de gronden voor vervroegde of voorwaardelijke invrijheidstelling.

Eiser stelt zich in kort geding op het standpunt dat de Belgische voorwaardelijke invrijheidstellingdatum, die meestal na het uitzitten van een derde van de straf valt, gehanteerd moet worden bij overlevering naar Nederland en niet de Nederlandse v.i. datum, die pas na het uitzitten van twee derde van de straf valt.

De voorzieningenrechter wijst erop dat op grond van artikel 17 lid 4 Kaderbesluit 2008/909/JBZ bij de tenuitvoerlegging van een in een andere EU-lidstaat opgelegde gevangenisstraf in Nederland rekening kan worden gehouden met het tijdstip waarop de veroordeelde in die lidstaat in aanmerking zou zijn gekomen voor v.i.. De Minister van Veiligheid en Justitie kan op grond van artikel 15 lid 7 Sr bepalen dat de v.i. op een eerder tijdstip plaatsvindt dan na het ondergaan van twee derde van de opgelegde straf. Daarvoor is noodzakelijk dat zeker of met grote mate van waarschijnlijkheid de veroordeelde op dat eerdere tijdstip in het land van veroordeling ook daadwerkelijk in vrijheid zal worden gesteld.

³ Opmerking redactie: de beslissing van de rechtbank ziet over het hoofd dat de verdachte – in elk geval – voor feit 6 niet voorlopig gehecht is. De vervolging voor – in elk geval – dat feit valt onder de uitzondering van artikel 27, derde lid, aanhef en onder c, Kaderbesluit 2002/584/JBZ, zoals het Hof van Justitie heeft geoordeeld in het arrest Leymann en Pustovarov (HvJ EU 21 februari 2017, C-388/08 PPU, ECLI:EU:C:2008:669, punt 73: ‘In het kader van die uitzondering kan een persoon dus worden vervolgd en berecht voor „enig ander feit” dan dat welk de reden tot zijn overlevering is geweest, dat strafbaar is gesteld met een vrijheidsstraf of een tot vrijheidsbeneming strekkende maatregel, zonder dat de toestemmingsprocedure hoeft te worden gevolgd, op voorwaarde dat tijdens de strafvervolging geen vrijheidsbeperkende maatregel wordt opgelegd. Indien die persoon echter wordt veroordeeld tot een vrijheidsbeperkende straf of maatregel, kan die straf pas worden uitgevoerd indien toestemming is verleend’).

Uit de informatie over de v.i.-regeling in België blijkt echter dat v.i. een gunst is, waarbij geen vaste datum voorop kan worden gesteld waarop een gedetineerde vrijkomt.

Immers, anders dan eiser kennelijk meent, komt een veroordeelde in België na een derde deel van zijn straf te hebben uitgezeten slechts *in aanmerking* voor voorwaardelijke invrijheidstelling, maar dit betekent geenszins dat daarvan automatisch sprake is..

Eiser heeft een beroep gedaan op een toezegging van medewerkers van de reclassering. Wat de reclassering aan eiser heeft meegedeeld, kan in het kader van de onderhavige procedure niet worden vastgesteld. De documenten die in de periode van overbrenging naar Nederland aan eiser zijn uitgereikt, zijn echter wel duidelijk. Hieruit volgt namelijk dat de Nederlandse v.i.-regels van toepassing zijn tenzij de Belgische v.i.-datum zeker is. Aangezien deze Belgische datum tot op heden niet bekend is, kon en kan hier geen rekening mee worden gehouden. Ook in die zin is niet aannemelijk geworden dat de Staat onrechtmatig handelt jegens eiser door de Nederlandse regels toe te passen. Dit leidt ertoe dat de vordering van eiser dient te worden afgewezen.

WOTS: VOORTGEZETTE TENUITVOERLEGGING OF OMZETTINGSPROCEDURE?

Voorzieningenrechter Rechtbank Den Haag 23 februari 2017, ECLI:NL:RBDHA:2017:2101

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: WOTS, omzettingsprocedure, voortgezette tenuitvoerlegging

In onderhavige zaak is eiser in 2010 in Duitsland tot vier jaar gevangenisstraf veroordeeld wegens handel in verdovende middelen (*bandenmäßigen unerlaubten Handeltreibens mit Betäubungsmitteln in nicht geringer Menge in vier Fällen*). Eiser had verzocht de tenuitvoerlegging in Nederland plaats te laten vinden. Vervolgens hebben de Duitse autoriteiten verzocht om een voortgezette tenuitvoerlegging door de Nederlandse autoriteiten.

In onderhavige zaak vordert eiser o.m.: (i) de omzettingsprocedure toe te passen op het verzoek van de Duitse autoriteiten van 1 augustus 2011 en (ii) de ten uitvoer te leggen straf met tenminste twee jaar gevangenisstraf te verlagen. Eiser voert aan dat de Duitse autoriteiten Nederland hebben verzocht de tenuitvoerlegging van de straf over te nemen op basis van artikel 8 EGTUL door middel van de omzettingsprocedure. Pas daarna, sinds 11 oktober 2011, heeft in de EU een beleidswijziging plaatsgevonden in die zin dat voortaan de voortgezette tenuitvoerlegging gevolgd werd. Daarnaast geldt volgens artikel 43 lid 2 (oud) WOTS dat voor toepassing van de voortzettingprocedure toestemming van de veroordeelde vereist is. Deze toestemming ontbreekt.

In casu is de vraag of de Staat een omzettingsprocedure has moeten volgen in plaats van de gevolgde procedure van voortgezette tenuitvoerlegging. Vooropgesteld moet worden dat de Minister een ruime beleidsvrijheid heeft bij de keuze tussen de omzettingsprocedure en de voortzettingprocedure. Gebleken is dat de Duitse autoriteiten expliciet hadden verzocht om een voortgezette tenuitvoerlegging. De omzettingsprocedure mag dan zonder de instemming van de Duitse autoriteiten niet worden toegepast. Dat vóór 11 oktober 2011 omzetting de hoofdregel was, doet daaraan niet af. Ook het hof Arnhem heeft tot uitgangspunt genomen dat in beginsel ernaar gestreefd moet worden naar de in de wet voorziene omzettingsprocedure te volgen, maar dat in de onderhavige zaak de overdracht van de tenuitvoerlegging van de straf enkel mogelijk is via de procedure van voortgezette tenuitvoerlegging.

Vervolgens heeft de voorzieningenrechter overwogen dat het verweer van eiser over het ontbreken van zijn toestemming niet slaagt. De advocaat van de eiser heeft namelijk op 24 februari 2011 verzocht de tenuitvoerlegging in Nederlands plaats te laten vinden. Daarmee wordt eiser geacht te hebben ingestemd. Als op grond van de systematiek van de WOTS al geoordeeld moet worden dat de toestemming van de veroordeelde moet zijn verkregen voordat tot voortgezette tenuitvoerlegging wordt overgaan, dan heeft zulks betrekking op de situatie dat een staat en niet de veroordeelde zelf de tenuitvoerlegging verzoekt. In onderhavige zaak is dan ook geen expliciete toestemming vereist. Bovendien verbleef eiser inmiddels al in Nederland en was er dus feitelijk geen sprake meer van overbrenging in de zin van artikel 43 lid 2 (oud) WOTS.

Ten slotte stelt de voorzieningenrechter vast dat, anders dan eiser heeft betoogd, de Duitse straf het Nederlandse strafmaximum niet overschrijdt, zodat geen sprake is van schending van art. 8 lid 4 EGTUL. Eiser is immers veroordeeld voor feiten die naar Nederlands recht mede onder art. 140 Sr vallen (er is immers sprake van *bandenmäßigen* handelen), waarop reeds een maximumstraf van zes jaar gevangenisstraf staat.

De voorzieningenrechter heeft de vorderingen afgewezen.

UITLEVERING: OVERZICHTSARREST MENSENRECHTENVERWEREN

Hoge Raad 21 maart 2017, ECLI:NL:HR:2017:463

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: uitlevering, overzichtsarrest, mensenrechtenverweren, uitlokking, artikel 6 EVRM, artikel 14 IVBR, artikel 13 EVRM, artikel 2 IVBPR, flagrante inbreuk, daadwerkelijk rechtsmiddel

In onderhavige zaak is beroep in cassatie ingesteld tegen het oordeel van het Gemeenschappelijk Hof van Justitie van Aruba, Curaçao, Sint Maarten en van Bonaire, Sint Eustatius en Saba dat een *voltooide* inbreuk op art. 6 EVRM nooit kan leiden tot een ontoelaatbaarverklaring van de gevraagde uitlevering ter strafvervolgung. Het hof heeft geoordeeld dat de uitleveringsrechter op grond van zijn toetsing aan art. 6 EVRM de uitlevering slechts ontoelaatbaar kan verklaren, indien blijkt dat de opgeëiste persoon door zijn uitlevering blootgesteld zou worden aan een dreigende schending van art. 6 EVRM. Daarnaast kan de uitleveringsrechter geen oordeel geven over het al dan niet rechtmatig inzetten van opsporingsmiddelen (het gaat i.c. om gestelde uitlokking door de DEA). Het hof baseert zijn uitspraak op het arrest [ECLI:NL:HR:2006:AV8326](#) van de Hoge Raad.

De Hoge Raad oordeelt dat het oordeel van het hof steunt op een onjuiste lezing van dat arrest. De Hoge Raad ziet daarin aanleiding om zijn rechtspraak met betrekking tot verweren over mensenrechtenschendingen op hoofdlijnen samen te vatten.

De Hoge Raad herhaalt dat in beginsel erop mag worden vertrouwd dat de verzoekende staat de fundamentele rechten zoals bedoeld in het EVRM en het IVBPR zal respecteren, wanneer sprake is van een uitleveringsverzoek gebaseerd op een uitleveringsverdrag. Op grond van het systeem van de UW (art. 8 en 10 UW) en de totstandkomingsgeschiedenis van de UW is het oordeel of de uitlevering van de opgeëiste persoon moet worden geweigerd vanwege een gegronde vermoeden dat bij inwilliging van het verzoek de opgeëiste persoon zal worden blootgesteld aan een *dreigende* inbreuk op zijn fundamentele rechten *voorbehouden aan de minister van Veiligheid en Justitie*. Bij een bevestigend antwoord zal de minister het uitleveringsverzoek moeten afwijzen. Komt vast te staan dat in de zaak waarvoor de uitlevering wordt verzocht, sprake is van een *voltooide* inbreuk op de fundamentele rechten van de opgeëiste persoon, dan moet de *uitleveringsrechter* de uitlevering *ontoelaatbaar verklaren*.

Vervolgens vat de Hoge Raad zijn rechtspraak met betrekking tot verweren over schending van art. 6 EVRM samen. Gaat het om **executie-uitlevering**, dan is het aan de *uitleveringsrechter* is om te beslissen over de vraag of sprake is van een *voltooide flagrante* schending van art. 6 EVRM (of art. 14 lid 1 IVBPR).

Gaat het om **vervolgingsuitlevering**, dan is het in de regel *niet* aan de *uitleveringsrechter*, maar aan de minister van Veiligheid en Justitie om te oordelen over de gegrondheid op een beroep een *dreigende* schending van art. 6 EVRM (of art. 14 lid IVBPR). In zo een geval moet worden uitgegaan van het vertrouwen dat de verzoekende staat deze bepaling zal naleven. De uitleveringsrechter kan het verweer wel betrekken in zijn advies aan de minister over het aan het uitleveringsverzoek te geven gevolg (art. 30 UW).

Bovendien moet op grond van het vertrouwensbeginsel worden aangenomen dat een beroep op een mensenrechtenschending kan worden gedaan bij de rechter van de verzoekende staat en dat deze daarover dan een oordeel kan geven met het oog op de waarborging van art. 6 EVRM en/of art. 14 lid 1 IVBPR. Daarbij komt dat in geval van **vervolgingsuitlevering** de vraag op sprake is van een schending van het recht op een eerlijk proces in de regel pas kan worden beantwoord na de uitspraak van de strafrechter in de verzoekende staat, omdat dan pas kan worden vastgesteld of de mensenrechtenschending niet (meer) vatbaar was voor herstel of compensatie. Daarom kan de uitleveringsrechter in de regel niet toekomen aan de inhoudelijke beoordeling van een verweer dat sprake is van een *voltooide* schending van dit recht.

Deze regels kunnen uitzondering leiden, als naar aanleiding van een bij de behandeling van het uitleveringsverzoek ter zitting voldoende onderbouwd verweer is komen vast te staan: (i) dat de opgeëiste persoon door zijn uitlevering zal worden blootgesteld aan het risico van een **flagrante** inbreuk op enig hem ingevolge deze verdragsbepalingen toekomend recht, en tevens (b) dat hem na zijn uitlevering ter zake van die inbreuk niet een rechtsmiddel als bedoeld in art. 13 EVRM respectievelijk art. 2, derde lid aanhef en onder a, IVBPR ten dienste staat. Het EHRM neemt echter niet snel aan dat sprake is van blootstelling aan het risico van een **flagrante** inbreuk op art. 6 lid 1 EVRM die moet leiden tot ontoelaatbaarheidverklaring van de gevraagde uitlevering ter strafvervolgung ([Othman/V.K.](#)).

De Hoge Raad overweegt dat het middel terecht klaagt dat het hof het verweer op ondeugdelijke gronden heeft verworpen, maar dat de gegrondheid van het middel niet leidt tot cassatie. Er is door de opgeëiste persoon niet aangevoerd dat sprake is van een uitzondering zoals hiervoor onder b) bedoeld. Omdat de uitleveringsrechter bij een verzoek tot uitlevering ter strafvervolgung in de regel niet toekomt aan de inhoudelijke beoordeling van een verweer over een reeds *voltooide* schending van art. 6 lid 1 EVRM en/of art. 14 lid 1 IVBPR, had het hof het verweer slechts kunnen verworpen.

EXTRATERRITORIALE WERKING WWM?

Rechtbank Amsterdam 9 maart 2017, ECLI:NL:RBAMS:2017:1492

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: WWM, extraterritoriale werking

Bewezen is onder meer dat de verdachte, een Nederlander, in België een automatisch vuurwapen van categorie II, een jachtgeweer van categorie III en munitie van categorie II en III voorhanden heeft gehad.

Op grond van artikel 7, eerste lid, van het Wetboek van Strafrecht is een Nederlander die zich in het buitenland schuldig maakt aan het plegen van een strafbaar feit naar de Nederlandse strafwet, daarvoor in beginsel strafbaar is. Dit is echter niet het geval indien de reikwijdte van de desbetreffende delictomschrijving is beperkt tot gedragingen die op het Nederlandse grondgebied hebben plaatsgevonden en de desbetreffende strafbepaling dus geen extraterritoriale werking heeft. Van strafbaarheid van het bewezenverklaarde, voor zover begaan in België, is daarom slechts sprake indien de desbetreffende bepaling van de Wet wapens en munitie (WWM) extraterritoriale werking heeft.

In [ECLI:NL:HR:1983:AC8018](#) heeft de Hoge Raad zich uitgelaten over de vraag of aan de Vuurwapenwet, een voorloper van de huidige Wet wapens en munitie, extraterritoriale werking toekwam. Hierin heeft de Hoge Raad onder 6.3. overwogen:

“Uit de geschiedenis met betrekking tot de totstandkoming van de Vuurwapenwet 1919, alsmede uit het samenstel van de bepalingen dezer wet kan worden afgeleid dat de Vuurwapenwet uitsluitend ziet op gedragingen in Nederland, immers beoogt — onder meer door een stelsel van door lokale autoriteiten te verlenen machtigingen — de gevaren te keren, welke uit de onbelemmerde verspreiding van wapenen onder de bevolking in Nederland voortvloeien.”

Op 1 september 1989 is de Wet wapens en munitie in werking getreden in de plaats van de Wapenwet, de Vuurwapenwet en de Wet tot wering van ongewenste handwapenen. In de parlementaire stukken van deze wijziging heeft de wetgever zich, ondanks het bestaan van voornoemd oordeel van de Hoge Raad dat de oude Vuurwapenwet geen extraterritoriale werking had, niet uitgelaten over het al dan niet bestaan van extraterritoriale werking van de nieuwe wet. Het ligt niet voor de hand te veronderstellen dat de wetgever aan deze nieuwe wet wél extraterritoriale werking heeft willen verlenen – waarmee hij het toepassingsbereik van de Nederlands vuurwapenwetgeving zou vergroten van slechts het grondgebied van Nederland naar (in potentie) de gehele wereld – terwijl daar tijdens de parlementaire behandeling in het geheel niet over is gesproken.

Bij een latere wijziging van deze wet is in de Memorie van Toelichting (*Kamerstukken II* 1999/00, 26948, nr.3) op pagina 6 het volgende vermeld:

“[h]et grootste belang dat de Wet wapens en munitie beoogt te beschermen kan worden samengevat als de bescherming van de Nederlandse rechtsorde tegen ongecontroleerde aanwezigheid van wapens en munitie. (...) [de] internationale solidariteit wordt immers in de eerste plaats beschermd door het wapenexportbeleid, dat daarvoor ook een eigen instrumentarium kent.”

Uit dit standpunt van de wetgever leidt de rechtbank af dat de primaire focus van de werking van de WWM ligt bij het beschermen van de Nederlandse rechtsorde tegen het ongecontroleerde bezit van wapens en aldus het afwenden van gevaren die – kunnen – bestaan op het Nederlandse grondgebied.

De rechtbank benadrukt hierbij dat niet uit het oog moet worden verloren dat extraterritoriale werking een wereldwijd karakter zou hebben. In het onderhavige geval is verdachte weliswaar een Nederlander die handelde in België, dicht bij de Nederlandse grens, maar indien de WWM extraterritoriale werking zou hebben, zou het bereik van die wet zich ook uitstrekken tot andere landen die verder van Nederlands grondgebied zijn gelegen. Het ligt niet in de rede dat de wetgever het bezit van wapens door een Nederlander in bijvoorbeeld Namibië, China of Canada, zou willen bestraffen, met het oog op bescherming van de rechtsorde in Nederland, nu het allerminst voor de hand ligt dat de Nederlandse rechtsorde door het enkele wapenbezit op die plaatsen wordt bedreigd.

Conclusie: aan de WWM komt geen extraterritoriale werking toekomt, zodat het voorhanden hebben van de genoemde wapens en munitie in België niet strafbaar is onder de WWM.

FINANCIERING VAN TERRORISME (ARTIKEL 420 Sr; SANCTIEWET 1977)

Gerechtshof Den Haag 10 maart 2017, ECLI:NL:GHDHA:2017:642

[Hyperlink](#)

Trefwoorden: terrorisme, financiering van terrorisme, artikel 421 Sr, Sanctiewet 1977

In onderhavige zaak is verdachte ten laste gelegd dat hij in de periode van 16 september 2013 tot en met 24 december 2014, via tussenpersonen, bijna € 17.000,- heeft verzonden naar zijn broer, die in Syrië vocht aan de kant van de terroristische organisatie IS en die op de Nationale terrorismelijst was geplaatst. De verdachte heeft, door samen met een ander een verzoek voorlopige aanslag met daarin opzettelijk onjuist ingevulde gegevens bij de Belastingdienst in te dienen, ten onrechte een geldbedrag ontvangen. Dit geldbedrag, althans een gedeelte daarvan, is door de verdachte, via tussenpersonen in Turkije, overgemaakt naar zijn broer die in de ten laste gelegde periode actief voor de terreurgroep IS/ISI/ISIL deelnam aan de gewapende strijd. De broer van de verdachte heeft telkenmale aan de verdachte bevestigd dat hij het geld heeft ontvangen.

Het hof zet uitvoerig het internationale en nationale juridische kader uiteen (o.m. artikel 421 Sr (financieren van terrorisme); Sanctiewet 1977 (VN-sanctielijst)).

Het hof is van oordeel dat de verdachte met het verstrekken van geldelijke steun aan zijn broer wiens betrokkenheid bij terrorisme bij de verdachte bekend was, bewust de aanmerkelijke kans heeft aanvaard dat de door hem aan zijn jongere in Syrië verblijvende broer verstrekte gelden zouden worden aangewend voor het plegen van een terroristische misdrijf of een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijken van een terroristisch misdrijf. Naar het oordeel van het hof heeft de verdachte opzet gehad op het in artikel 421 Sr, lid 1, strafbaar gestelde misdrijf van het een ander opzettelijk middelen verschaffen om geldelijke steun te verlenen aan het plegen van een terroristisch misdrijf of een misdrijf ter voorbereiding of vergemakkelijken van een terroristisch misdrijf.

Samenvattend stelt het hof vast dat de verdachte ten tijde van de bewezen verklaarde feiten zich schuldig heeft gemaakt aan het financieren van terrorisme. De verdachte heeft door het overmaken van de geldbedragen zowel de internationale regelgeving als de nationale wetgeving naast zich neergelegd. Deze regelgeving is internationaal gezien van groot belang, omdat het doel ervan is te komen tot een gezamenlijke handhaving of herstel van de internationale vrede en veiligheid alsmede de internationale rechtsorde en de bestrijding van terrorisme te bevorderen.

Door deze verboden te overtreden heeft de verdachte een wezenlijke bijdrage geleverd aan de gewapende Jihadstrijd in Syrië en aldus aan de (verdergaande) destabilisering en onveiligheid in (de regio van) Syrië. Het is immers een feit van algemene bekendheid dat jihadistische groeperingen, in het bijzonder IS, in Syrië zich op grote schaal schuldig maken aan grove mensenrechtenschendingen. De verdachte heeft zich door zijn handelwijze dan ook schuldig gemaakt aan ernstige misdrijven.

Het hof rekent het de verdachte zwaar aan dat hij overheidsgeld heeft misbruikt om – indirect – geldelijke steun te verlenen aan de gewapende Jihadstrijd in Syrië. Voorts heeft de verdachte door aldus te handelen het vertrouwen dat in het maatschappelijk verkeer moet kunnen worden gesteld in de echtheid van documenten ernstig beschaamd.

[Volgt: veroordeling tot van een gevangenisstraf van 24 maanden, waarvan 14 maanden voorwaardelijk.]

KORTE SIGNALERINGEN

Actualiteiten Bijzonderstrafrecht.nl: Europees Openbaar Ministerie zonder Nederland, maart 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: EOM, nauwere samenwerking, onderzoek naar fraude met EU-gelden.

Actualiteiten Bijzonderstrafrecht.nl: Leestip: De invloed van de Europese Unie op het strafrecht, maart 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: landelijke strafrechtsdag, invloed EU op het nationale strafrecht.

Artikel, W.F. Korthals Altes, 'I beg to disagree, Egbert', in: Ivoren Toga Boom Juridisch, maart 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: behandeling van zaak in absentia, Hokkeling v Nederland, EHRM, artikel 6 EVRM, recht op aanwezigheid.

Artikel, R. van de Water, 'Reactie op: R. Robroek 'De motivering van de voorlopige hechtenis in Nederland en het EVRM', DD 2017/7', in: Delikt en Delinkwent, februari 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: voorlopige hechtenis, EHRM, motiveringsplicht.

Artikel, J. Sillen, 'Brexit voor het UK Supreme Court', in: NJB, maart 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: Brexit, uittreding EU procedure, verhouding Europees en Brits recht, wettelijke toestemming parlement, parliamentary sovereignty.

Kamerstukken, Rapportagebrief over de aanpak van internationale misdrijven, maart 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: internationale misdrijven, strafrechtelijke onderzoeken, vreemdelingenrecht, internationale samenwerking.

Nieuwsbericht COE.int: 'Europe's prison population falls, but there is no progress in tackling overcrowding, says annual Council of Europe Survey', maart 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: minder gedetineerde, overbevolking gevangenis.

Nieuwsbericht Rechtspraak.nl: 'Nederlandse rechters onderbouwen voorlopige hechtenis onvoldoende', maart 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: motivering, tijdelijke rechterlijke vrijheidsbeneming, College voor de Rechten van de Mens, kruisjesformulier, vast tenzij benadering.

Nieuwsbericht Rijksoverheid.nl: 'Eerste Kamer stemt in met uitbreiding van rechten voor slachtoffers', maart 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: rechten voor slachtoffers, informatie, individuele beoordeling, beschermingsmaatregelen.

Rubriek, J. Altena-Davidsen, 'Europees strafrecht', in: Delikt en Delinkwent, februari 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: oprichting EOM, materieel strafrecht, formeel strafrecht, samenwerking en informatiehuishouding, intrekking kaderbesluit Europees bewijsverkrijgingsbevel, jurisprudentie, EAB.

Rubriek, T. Kraniotis, 'Internationale strafrechtelijke samenwerking', in: Delikt en Delinkwent, februari 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: WOTS-verdrag met de Dominicaanse Republiek, verlenging samenwerkingsverdrag NL-VS drugsbestrijding vanuit de lucht, rechtspraak.

Samenvatting Jurisprudentie 'M.P. vs. Finland' in: NJB, maart 2017 [Hyperlink](#)
Trefwoorden: EHRM, artikel 10 EVRM, strafrechtelijke veroordeling wegens laster na beschuldigingen van kindermisbruik, proportionaliteit.